

यत्र परमानंदरूपे सर्वोऽपि कामस्तदंशभूतोऽवसीयते समाप्यते तम् ॥ १७ ॥ अतः परगुणहेतुकाः सिद्धीराह शुद्धे सत्त्वात्मके श्वेततां शुद्धरूपताम् ॥ १८ ॥ आकाशात्मायः प्राणः समष्टिरूपस्तद्रूपे मयि मनसा घोषनादं चितयन् असौ हंसो जीवः तत्र आकाशोऽपलब्धाज्ञाता स नूतनस्थाः विचित्राः वाचः शृणोति यद्वा तत्र आकाशोऽपलब्धा अभिव्यक्ता या वाचस्तादूरतः शृणोतीति ॥ १९ ॥ त्वष्टा आदित्यः तस्मिन् परिच्छिन्ने चक्षुः संयोज्यतंच चक्षुषि संयोज्यतत्रोभयसंयोगे मां ध्यायन् विश्वंदूरतः पश्यति ॥ २० ॥ मनो देहं च तदनुवर्तिना वायुना सह मयि सुसंयोज्ययामद्धारणा क्रियते तस्याः प्रभावेन यत्र मनो याति तत्रात्मा देहो यातीत्यर्थः यद्वा मनः कर्तृत्वात्मानं वायुना सह देहं च मयि सुसंयोज्य यत्र याति तदनु तत्र देहो यातीति ॥ २१ ॥

निर्गुणे ब्रह्मणि मयि धारयन् विशदं मनः ॥ परमानंदमाप्नोति यत्र कामो वसीयते ॥ १७ ॥ श्वेतद्वीपपतौ चित्तं शुद्धे धर्ममये मयि ॥ धारयन् श्वेततां याति षडूर्मिरहितो नरः ॥ १८ ॥ मय्याकाशात्मनि प्राणे मनसा घोषमुद्वहन् ॥ तत्रोपलब्धा भूतानां हंसो वाचः शृणोत्यसौ ॥ १९ ॥ चक्षुस्त्वष्टरि संयोज्य त्वष्टारमपि चक्षुषि ॥ मां तत्र मनसा ध्यायन् विश्वं पश्यति सूक्ष्मदृक् ॥ २० ॥ मनो मयि सुसंयोज्य देहं तदनु वायुना ॥ मद्धारणाऽनुभावेन तत्रात्मा यत्र वै मनः ॥ २१ ॥ यदा मन उपदाय यद्यद्रूपं बुभूषति ॥ तत्तद्भवेन्मनोरूपं मद्योगबलमाश्रयः ॥ २२ ॥ परकायं विशन् सिद्धात्मानं तत्र भावयेत् ॥ पिंडं हित्वा विशेत् प्राणो वायुभूतः षडंगिवत् ॥ २३ ॥ पाण्यर्पा पीड्य गुदं प्राणं हृदुरः कंठमूर्धसु ॥ आरोप्य ब्रह्मरंध्रेण ब्रह्मनीत्वोत्सृजेत्तनुम् ॥ २४ ॥ विहरिष्यन् सुराक्रीडे मत्स्थं सत्त्वं विभावयेत् ॥ विमानेनोपतिष्ठंति सत्त्ववृत्तीः सुरस्त्रियः ॥ २५ ॥

मनः उपादाय उपादानकारणं कृत्वा यद्यद्वेवादि रूपं भवितुमिच्छति तत्तन्मनोरूपं मनसोऽभीष्टरूपं योगी भवेत् कुतः यतो मद्योगबलं यो ह मचित्यशक्तिर्नानाकारस्तस्मिन्मयि मनसो योगधारणा तस्य बलं प्रभावः स एवाश्रयः कारणम् ॥ २२ ॥ यत्र प्रविविक्षितं तत्रात्मानं चितयेत् ततः पिंडं स्वदेहं हित्वा प्राणः प्राणप्रधानलिङ्गशरीरोपाधिः वायुभूतः प्रविष्टस्तेन मार्गेणेत्यर्थः षडंगिवत् भृङ्गो यथा पुष्पात्पुष्पांतरमनायासेन प्रविशति तद्वत् ॥ २३ ॥ पिंडं हित्वेत्युक्तं तत्प्रकारं कथयन् स्वच्छंदमृत्युमाह पाण्यर्पा पाणिना गुदं निरुद्ध्य प्राणं प्राणोपाधिमात्मानं ब्रह्मरंध्रेण मूर्धद्वारेण ब्रह्मेत्युपलक्षणम् ब्रह्मवा अन्यद्वा अपेक्षितं स्थानं मनसानीत्वा ॥ २४ ॥ मत्स्थं मन्मूर्तिरूपं शुद्धं सत्त्वं चितयेत् तदा सत्त्ववृत्तयः सत्त्वांशभूताः ॥ २५ ॥